

ŠKOLSKI RAZVOJNI PLAN

mjerljivi pokazatelj kvalitete rada škole

Autori: Biljana Vranković i Maja Reberšak

Ustanova: Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja

SAŽETAK:

Samovrjednovanje je proces kojim se sustavno prati, analizira i procjenjuje uspješnost sveukupnog rada kako bi se trajno unaprijedila kvaliteta i stvorilo poticajno radno ozračje. Prvo sustavno samovrjednovanje srednjih škola gimnazijskog programa u Hrvatskoj provedeno je nakon prvih nacionalnih ispita u svibnju 2006. godine. Svaka je škola, polazeći od rezultata nacionalnih ispita, započela proces samovrjednovanja u kojemu je ispunila samoevaluacijsko izvješće i unutar njega postavila Školski razvojni plan u kojemu su definirana prioritetna područja unaprjeđenja rada i razvojni ciljevi koji iz njih proizlaze.

U ovome su radu prikazani rezultati analize kojoj je bio cilj definirati prioritetna područja i izmjeriti učestalost njihova pojavljivanja i analizirati isto kod 23 škole koje su sudjelovale u Projektu *Nacionalni ispiti i samovrjednovanje škola*. Kvalitativnom analizom iz 146 Školskih razvojnih planova klasificirano je 20 prioritetnih područja za unaprjeđenje kvalitete rada škole. Rezultati pokazuju da najveći broj škola želi unaprijediti slijedeća područja rada: kvalitetu nastavnog procesa, materijalne uvjete rada i opremanje škola, školsko ozračje, stručno usavršavanje nastavnika i suradnju s različitim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa.

Škole u projektu uspostavile su neposrednu kolegijalnu komunikaciju sa suradnicima Mreže podrške samovrjednovanju škola. Komparativnom analizom škola u Projektu koje su imale pomoć suradnika Mreže podrške i kontrolnih škola koje nisu imale pomoć izvana prikazano je kako je ostvarena ta suradnja i koliko su suradnici Mreže doprinijeli razvoju Školskih razvojnih planova.

Ključne riječi: kvaliteta, samovrjednovanje, školski razvojni plan, prioritetna područja, razvojni ciljevi, suradnik Mreže podrške samovrjednovanju škola

Summary:

Self-evaluation is assessment and analyze of the work process in order to permanently increase quality and create positive working climate. The first system based self-evaluation process in Gymnasium program secondary schools was conducted after the first National assessment in May 2006. Each school started the self-evaluation process based on the National assessment results. They wrote self-evaluation report that contained School development plan within which they defined priority areas and goals for the school development.

This paper presents the results of the analyses whose purpose was to classify priority areas and to measure their frequencies in Croatia. Frequencies of the priority areas in schools involved in Pilot-project National assessment and school self-evaluation will also be presented in this paper. Qualitative analyzes of 147 School development plans resulted in classification of 20 priority areas for the school quality assurance. Results had shown that the majority of the schools wish to advance these priority areas: educational process quality, material conditions and school equipment, school climate, permanent education of teachers and cooperation with all stake holders.

School involved in the Pilot-project had established open communication with their Critical friends. Comparative analyzes of school in Pilot-project that had the help of a Critical friend and schools without external help showed how Critical friends did contributed in the construction and upgrading of School development plans

Key words: quality, self-evaluation, School development plan, priority areas, development goals, Critical friend

1. UVOD

„Samovrjednovanje je sistematičan i transparentan proces koji se reflektira na praksu, s ciljem poboljšanja rada učenika i profesionalnog razvoja školskog osoblja i organizacije“ (MacBeath i MacGlynn 2002). Sastavni dio samovrjednovanja jest izrada Školskog razvojnog plana koji služi kao razvojni dokument i predstavlja kratkoročnu, najčešće jednogodišnju strategiju poboljšanja kvalitete rada škole. „U procesu samovrednovanja on služi kao vodič za ostvarivanje željenih ciljeva, kao sredstvo za planiranje razvoja te kao mjera dinamike razvoja“ (Bezinović, 2006) i pruža jasan i lako razumljiv pregled ciljeva i aktivnosti koje valja poduzeti da bi se podigla kvaliteta rada škole.

Zemlje s dugogodišnjom tradicijom u samovrjednovanju škola, Škotska, Engleska i Nizozemska, nisu zakonski obvezne provoditi samovrjednovanje, ali ih se potiče da to čine. Dužne su razvijati razvojnu strategiju, te sve tri navedene zemlje u školama pripremaju razvojne planove koji se publiciraju bilo u cijelosti ili djelomično s ciljem praćenja, održavanja i unaprjeđivanja kvalitete rada škola.

„Škole u Hrvatskoj su obvezne koristiti rezultate nacionalnih ispita i sve druge pokazatelje uspješnosti odgojno-obrazovnog rada za analizu i samovrjednovanje, radi trajnog unaprjeđivanja kvalitete rada škole“ (*Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi, Članak 88.*) Samovrjednovanje škola u Hrvatskoj započeto je prvi puta u rujnu 2003. godine u sklopu pilot-projekta prof. dr. sc. Petra Bezinovića „Samovrjednovanje škola u funkciji unapređivanja kvalitete obrazovanja“. Nakon prvih nacionalnih ispita koji su provedeni u svibnju 2006. godine u prvim razredima škola gimnazijskoga programa u Republici Hrvatskoj, započeto je prvo sustavno samovrjednovanje čiji je idejni začetnik dr. sc. Petar Bezinović.

Škole su ispunile samoevaluacijska izvješća i ispunjena izvješća poslale Centru. Nakon zaprimanja izvješća, Centar je 23 škole uključio u projekt *Nacionalni ispiti i samovrjednovanje škola* (u daljnjem tekstu Projekt) u kojem su educirani suradnici Mreže podrške samovrjednovanju škola (u daljnjem tekstu suradnici Mreže) kolegijalnim pristupom poticali i pomagali škole u procesu samovrjednovanja tijekom školske godine 2007./2008.

Pri analizi samoevaluacijskih izvješća 147 škola gimnazijskog programa, jednako kao i kod 23 škole u projektu poseban je naglasak stavljen na Školski razvojni plan. Željela su se utvrditi područja unaprjeđenja rada i provjeriti jasnoća, strukturiranost i ostvarivost Školskog razvojnog plana.

2. CILJ I METODOLOGIJA

2.1. PROBLEM ISTRAŽIVANJA

Istraživanjem su obuhvaćena dva problema. Prvi je kategoriziranje prioriternih područja iz 147 Školskih razvojnih planova i mjerenje učestalosti njihova pojavljivanja prema prostornoj rasprostranjenosti škola te na isti način analizirati 23 škole koje su sudjelovale u Projektu *Nacionalni ispiti i samovrjednovanje škola*.

Drugi je problem dokazivanje koristi i značaj uloge suradnika Mreže u definiranju Školskog razvojnog plana, postavljanju prioriternih područja i ostvarivanju razvojnih ciljeva škole.

2.2. INSTRUMENTARIJ I POSTUPAK

Primijenjeno je *Samoevaluacijsko izvješće – analiza rezultata nacionalnih ispita* koje je sastavio dr.sc. Petar Bezinović. Školama je u lipnju, nakon dostavljanja rezultata nacionalnih ispita, *Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja* (u daljnjem tekstu Centar) dostavio i samoevaluacijsko izvješće u kojemu su škole interpretirale rezultate nacionalnih ispita i kroz niz pitanja analizirale svoj rad te postavile Školski razvojni plan s ciljem unaprjeđenja budućeg rada. Svaka je škola imenovala školski Tim za kvalitetu kojem su rezultati nacionalnih ispita poslužili kao polazište u procesu samovrednovanja rada škole. Ispunjena izvješća škole su dostavile Centru do siječnja 2007.

Samoevaluacijsko izvješće sastoji se od pet dijelova u kojima je obuhvaćena analiza rezultata, opća procjena funkcioniranja škole, SWOT analiza, Školski razvojni plan i Vrednovanja samoevaluacijskog procesa. U četvrtom dijelu samoevaluacijskog izvješća škole razvijaju Školski razvojni plan koji im služi kao razvojni dokument i predstavlja kratkoročnu, najčešće jednogodišnju strategiju poboljšanja kvalitete rada škole. „U procesu samovrednovanja on služi kao vodič za ostvarivanje željenih ciljeva, kao sredstvo za planiranje razvoja, kao mjera dinamike razvoja te pruža jasan i lako razumljiv pregled ciljeva i aktivnosti koje valja poduzeti da bi se podigla kvaliteta rada škole“ (Bezinović, 2006). Školski razvojni plan upisuje se u tablicu koju čini sedam kolona: prioritetno područje, ciljevi, metode i aktivnosti, nužni resursi, datum do kojega će se cilj ostvariti, nadležna osoba, mjerljivi pokazatelji ostvarivanja ciljeva. Za potrebe ovoga rada iz Školskog razvojnog plana analizirana su prioritetna područja i razvojni ciljevi.

Za analizu jasnoće, strukture i ostvarivosti Školskih razvojnih planova korišten je *Završni upitnik suradnika Mreže podrške samovrednovanju škole* i *Upitnik za kontrolne škole*. Oba upitnika sastavljena su u Centru kao dio instrumentarija za praćenje provedbe Projekta. Upitnik za kontrolne škole sastoji se od četiri dijela: *osvrt na školski razvojni plan*, *osvrt na razvojne*

ciljeve škole, osvrt na procjenu školskih postignuća i osvrt na projekt. Završni upitnik suradnika Mreže podrške samovrjednovanju škole sadrži sve dijelove upitnika za kontrolne škole i dodatna dva dijela u kojima se suradnik Mreže osvrće na drugi posjet školi i definiranje uloge suradnika Mreže.

2.3. UZORAK

U postupak samovrjednovanja bile su uključene sve srednje škole gimnazijskoga programa u Republici Hrvatskoj, njih 167. Istraživanje je provedeno na uzorku od 147 srednjih škola gimnazijskoga programa čiji su školski Timovi za kvalitetu poslali ispunjeno samoevaluacijsko izvješće Centru. Dio istraživanja odnosio se na 23 škole koje su sudjelovale u projektu *Nacionalni ispiti i samovrjednovanje škola*. Škole su bile ravnomjerno prostorno raspoređene tako da su regionalno obuhvaćeni svi dijelovi Hrvatske.

Druga razina istraživanja izvršena je na uzorku od 10 škola iz projekta i 10 kontrolnih škola.

3. REZULTATI I RASPRAVA

3.1. ANALIZA PRIORITETNIH PODRUČJA

Uspješnost funkcioniranja škola ovisi o nizu čimbenika i aktivnosti koje djeluju u njima. SWOT-analizom stanja i razvojnih mogućnosti škole su osvijestile prednosti, nedostatke, mogućnosti i poteškoće s kojima su suočene u svom dotadašnjem radu te su na osnovi te analize, određivanjem prioriteta područja unaprjeđenja kvalitete, započele izradu Školskih razvojnih planova. Prioritetna područja su tematske cjeline u kojima škole žele pokrenuti promjene.

Definiranje prioritetnih područja polazište je za strateško planiranje budućeg razvoja škole. Nakon određivanja prioritetnih područja, svaka je škola postavila jedan ili više razvojnih ciljeva unutar jednog područja.

Analizom Školskih razvojnih planova gimnazija uočen je velik broj razvojnih ciljeva. Neke su škole isticale ciljeve koji se npr. odnose na unaprjeđenje nastave, neke su isticale nabavku različitih sredstava i pomagala ili dogradnju prostora dok su neke isticale da u svom budućem radu žele poraditi na stručnom usavršavanju nastavnika i školskom ozračju. Tako je, sumarno, u 147 Školskih razvojnih planova gimnazija postavljeno 916 razvojnih ciljeva. Navedeni razvojni ciljevi klasificirani su u dvadeset prioritetnih područja. Nije postojao popis unaprijed definiranih područja, već je škola samostalno, uvažavajući svoje specifičnosti, odredila što smatra svojim prioritetom. Kvalitativnom analizom sadržaja klasificirana su prioritetna područja i nominirano je njih dvadeset. To su: *Materijalni uvjeti rada i opremanje škole, Organizacija nastave i rada škole, Suradnja s različitim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa, Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti, Projekti, Promidžba škole, Osuvremenjivanje školskog programa, Nastavni plan i program, Vanjsko vrjednovanje, Samovrjednovanje, Stručni suradnici, Nova radna mjesta, Školsko ozračje, Kvaliteta nastavnog procesa, Stručno usavršavanje nastavnika, Vrednovanje nastavničkog rada, Vrednovanje učeničkog rada, Učenički izostanci, Učenički radovi i Natjecanja.*

3.1.1. PRIORITETNA PODRUČJA 147 ŠKOLA I ŠKOLA U PROJEKTU

Kvantitativnom analizom istraženo je u kolikom broju škola je prioritet unaprjeđenja pojedino prioritetno područje što prikazuje *Tablica 1*. Od ukupno 147 Školskih razvojnih planova čak je 85,7% gimnazija Hrvatske postavilo kao prioritetno područje **kvalitetu nastavnog**

procesa. Također je analiza pokazala da 65% gimnazija Hrvatske ističe **materijalne uvjete rada i opremanje škole** kao područje koje valja unaprijediti, dok od ukupnog broja gimnazija polovica želi unaprijediti područja **školsko ozračje i stručno usavršavanje nastavnika.** Više od jedne trećine škola gimnazijskog programa ističe nužnost unaprjeđenja **suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa** kao i potrebu za poboljšanjem **organizacije nastave i rada škole** dok svaka četvrta škola od ukupnog broja iz uzorka pridaje važnost prioritetnom području **izvannastavne i izvanškolske aktivnosti.** **Vrednovanje učeničkog rada** je prioritetno područje koje je istaknulo dvadesetak škola kao i potrebe za promjenom **nastavnog plana i programa.**

Učenički izostanci, projekti, promidžba škole i uspjeh učenika na ispitima **vanjskog vrednovanja** su slijedeći prioriteti po brojnosti škola koje ističu potrebu za promjenama unutar tih područja, dok potrebu za **novim radnim mjestima,** unaprjeđenjem rada **stručnih suradnika, samovrjednovanje, osuvremenjivanje školskog programa i natjecanja učenika** istaknulo oko 5 % škola. Isticanje značenja **učeničkih radova** kao poticaj kreativnosti i aktivnosti učenika te potrebu za **vrjednovanjem nastavničkog rada** evidentiralo je oko 3 % škola gimnazijskog programa.

Vrijednost ovakva pristupa razvijanja Školskih razvojnih planova je u tome što škole pri definiranju prioritetnih područja i razvojnih ciljeva nisu imale zadane okvire što unaprjeđivati već su same prema svojim potrebama uvažavajući karakteristike, specifičnosti i okruženje u kojem se nalaze samostalno i slobodno istaknule svoje želje i potrebe. Ovim istraživanjem prvi puta su nominirana prioritetna područja unaprjeđenja rada i time je dobiven uvid u stanje potreba hrvatskih škola.

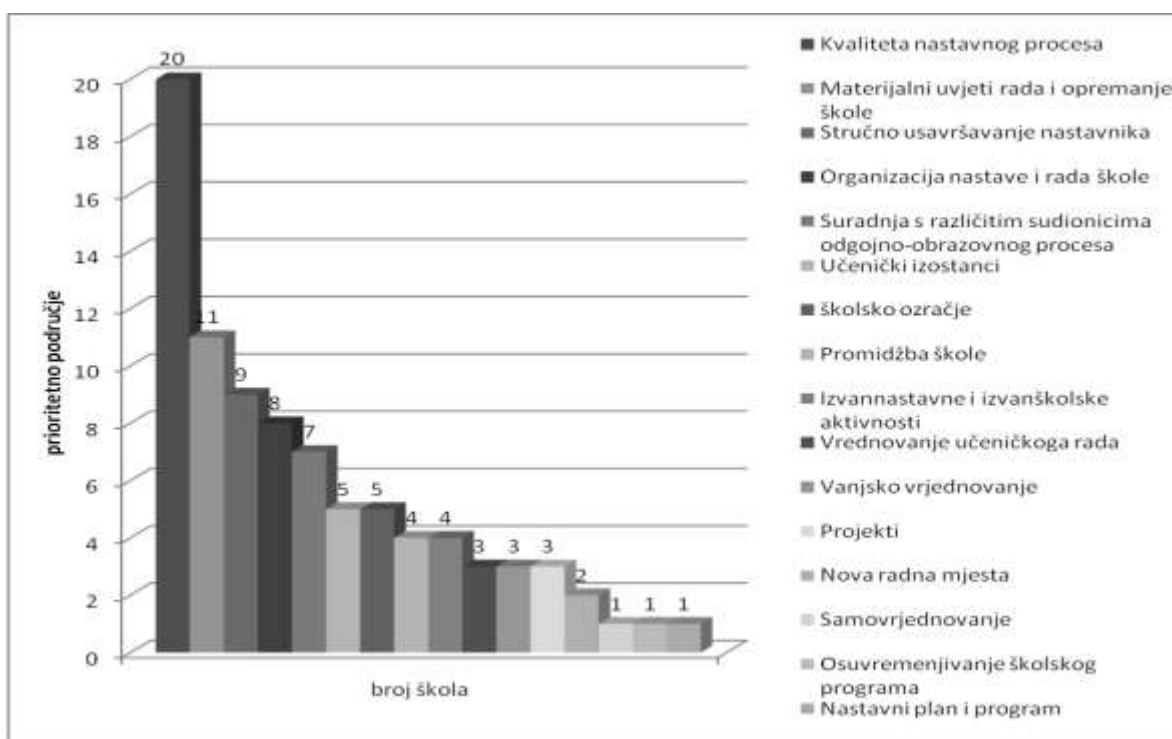
PRIORITETNO PODRUČJE	broj škola	% škola
Materijalni uvjeti rada i opremanje škole	95	64,63
Nova radna mjesta	8	5,44
Stručno usavršavanje nastavnika	67	45,58
Kvaliteta nastavnog procesa	126	85,71
Učenički izostanci	16	10,88
Vrednovanje učeničkoga rada	20	13,61
Natjecanja	7	4,76
Učenički radovi	5	3,40
Suradnja s različitim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa	55	37,41
Organizacija nastave i rada škole	55	37,41
Školsko ozračje	67	45,58
Osvremenjivanje školskog programa	7	4,76
Stručni suradnici	7	4,76
Projekti	16	10,88
Promidžba škole	17	11,56
Nastavni plan i program	19	12,93
Vanjsko vrednovanje	17	11,56
Samovrednovanje	7	4,76
Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti	36	24,49
Vrednovanje nastavničkoga rada	4	2,72

Tablica 1. Broj škola koje su postavile pojedino prioritetno područje

Sve škole i škole u Projektu žele najviše pokrenuti promjene u okviru prioritetnih područja kvaliteta nastavnog procesa i materijalni uvjeti rada i opremanje škole. Od dvadeset imenovanih

prioritetnih područja škole u projektu su u svojim Školskim razvojnim planovima postavile šesnaest prioritetnih područja što prikazuje slika 1. Gotovo 87 % škola u projektu ističe potrebne promjene u okviru prioritetnog područja kvaliteta nastavnog procesa.

Od ukupnog broja polovica ističe potrebu za unaprjeđenjem **materijalnih uvjeta i opremanjem škole**, a podjednak broj škola je iskazao želju za **stručnim usavršavanjem nastavnika** (9 škola) i **organizacijom nastave i rada škole** (8 škola) i **suradnja s različitim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa** (7 škola). **Učenički izostanci i školsko ozračje** prioritetna su područja u koja želi unijeti promjene pet škola. U odnosu na sve gimnazije u ovom uzorku od 23 škole koje su sudjelovale u projektu nisu definirani ciljevi koji bi se odnosili na sljedeća prioritetna područja: **vrednovanje nastavničkog rada, stručni suradnici, učenički radovi i natjecanja**.

Slika 1. Broj škola u projektu koje žele unaprijediti pojedino prioritetno područje 2006.godine

3.2. ULOGA SURADNIKA MREŽE

Suradnik mreže podrške samovrjednovanju škola je stručnjak iz odgojno-obrazovnog područja koji je posebno educiran da s kritičkim odmakom prati i potpomaže proces samovrjednovanja škole. „On je istovremeno i nezavisni vanjski promatrač koji s kritičkim otklonom prati procese samoanalize, samovrjednovanja i planiranje razvoja škole te svoja zapažanja prenosi na način koji potiče škole na pokretanje poželjnih i učinkovitih promjena“ (Bezinović, 2007).

Unutar Projekta imenovano je 19 suradnika Mreže koji su u školskoj godini 2007./2008. dva puta posjetili škole i na sastanku školskog Tima za kvalitetu sudjelovali u procesu samovrjednovanja. Svojim su opažanjima i pitanjima poticali raspravu i navodili članove školskoga Tima za kvalitetu na što realniju procjenu trenutnog stanje škole, te na redefiniranje postojećih Školskih razvojnih planova. Nakon oba posjeta suradnici Mreže ispunili su izvješće o posjetu školi, a po završetku projekta i završno izvješće.

3.2.1. OSTVARIVOST RAZVOJNIH CILJEVA

Kontrolne škole odabrane su prema karakteristikama i specifičnostima koje su odgovarale školama u projektu i dobiveno je 10 parova sličnih po veličini, regionalnom smještaju, broju učenika, školskom programu, socio-ekonomskim obilježjima školskog okruženja, uspjehu učenika, uključenosti u projekte i dr.

Skupina škola u Projektu koje su imale pomoć suradnika Mreže postavila je u Školskom razvojnom planu ukupno 53 razvojna cilja. 23 cilja ostvarena su u toku jedne školske godine, započelo je ostvarivanje 16 ciljeva, postavljeno je 6 novih ciljeva koji nisu bili predviđeni u prvoj

inačici Školskih razvojnih planova, a 8 ciljeva nije ostvareno. Skupina kontrolnih škola koje nisu imale pomoć suradnika Mreže postavila je ukupno 36 razvojnih ciljeva. U toku jedne školske godine ostvareno je 14 ciljeva, započeto je ostvarivanje 13 ciljeva, postavljen je jedan novi cilj koji nije bio predviđen u prvoj inačici Školskog razvojnog plana, a 8 ciljeva nije ostvareno.

Komparativnom analizom Školskih razvojnih planova s početka školske godine 2007./2008. i Školskih razvojnih planova na kraju iste školske godine od ukupno 10 škola iz projekta i 10 kontrolnih škola dokazano je da su suradnici Mreže značajno utjecali na broj ostvarenih ciljeva i ciljeva koji su u fazi realizacije kao i na broj novopostavljenih ciljeva. Iako u obje skupine škola nije realizirano 8 ciljeva, kod škola u projektu postotak neostvarenosti ciljeva iznosi 15,2% , a kod škola iz kontrolne skupine on iznosi 22,2%.

	ŠKOLE U PROJEKTU	KONTROLNE ŠKOLE
započeti ciljevi	30,2%	36,1%
ostvareni ciljevi	43,3%	38,9%
neostvareni ciljevi	15,2%	22,2%
ново postavljени ciljevi	11,3%	2,8%

Tablica 2. Prikaz ostvarivosti razvojnih ciljeva postavljenih u Školskim razvojnim planovima u postotcima (%)

3.2.2. JASNOĆA, STRUKTURA I OSTVARIVOST ŠKOLSKIH RAZVOJNIH PLANOVA

Kako bi se izmjerila jasnoća, struktura i ostvarivost Školskih razvojnih planova, izrađen je Završni upitnik suradnika Mreže podrške samovrjednovanju škole i Upitnik za kontrolne škole. U

Završnom upitniku suradnika Mreže, jasnoću, strukturu i ostvarivost Školskog razvojnog plana procjenjivali su sami suradnici, dok su u Upitniku za kontrolne škole to činili njihovi školski Timovi za kvalitetu.

Suradnici Mreže i školski Timovi za kvalitetu trebali su numeričkom skalom procijeniti je li ① *nedovoljno* ② *djelomično* ③ *srednje* ④ *vrlo dobro* ⑤ *odlično/potpuno* postignuta jasnoća, strukturiranosti i ostvarivost Školskih razvojnih planova. U tablici br. 3. prikazana je aritmetička sredina (X) rezultata.

	Škole u projektu	Kontrolne škole
Jasnoća	4,57	4,29
Strukturiranost	4,29	4,00
Ostvarivost	4,14	3,86

Tablica 3. Procjena Školskih razvojnih planova izražena aritmetičkom sredinom (X)

Rezultati pokazuju da su Škole sa suradnikom Mreže imale popuno jasno postavljen Školski razvojni plan. Postavljena prioritetna područja, ciljevi, metode i aktivnosti bili su definirani na jasan, lako razumljiv i mjerljiv način. Kontrolne škole koje nisu imale pomoć suradnika Mreže procijenile su da je jasnoća bila vrlo zadovoljavajuća, ali ne i potpuna.

Školski timovi za kvalitetu kontrolnih škola procijenili su strukturiranost Školskih razvojnih planova kao vrlo dobru (X=4,00), dok su suradnici Mreže strukturiranost ocijenili s nešto višom ocjenom (X=4,29).

Ostvarivost Školskih razvojnih planova škola u projektu procijenjena je višom vrijednošću nego kod kontrolnih škola (Tablica 2.).

Rezultati komparativne analize pokazuju da škole koje su imale pomoć suradnika Mreže imaju jasnije postavljen Školski razvojni plan, pravilniju strukturu plana i veću ostvarivost

razvojnih ciljeva. Od ukupnog udjela postavljenih ciljeva, kontrolne škole nisu ostvarile 22,2%, a škole u projektu samo 15,2% predviđenih ciljeva. Najveći mjerljiv doprinos uloge suradnika Mreže primijećen je u redefiniranju Školskih razvojnih planova što je rezultiralo postavljanjem novih ciljeva (njih 11,3% u odnosu na samo 2,8% novih ciljeva u kontrolnim školama).

4. ZAKLJUČAK

Kvalitativnom analizom sadržaja iz 146 Školskih razvojnih planova klasificirana su prioritetna područja i nominirano je njih dvadeset. Rezultati pokazuju da najveći broj škola želi unaprijediti slijedeća područja rada: kvalitetu nastavnog procesa, materijalne uvjete rada i opremanje škola, školsko ozračje, stručno usavršavanje nastavnika i suradnju s različitim sudionicima odgojno-obrazovnog procesa što se u velikoj mjeri poklapa postavljenim područjima u 23 škole koje su imale pomoć suradnika Mreže podrške samovrjednovanju škola. Ovim je istraživanjem dokazano da se Školski razvojni plan može koristiti kao mjera kvalitete rada škole te se preporuča da ga škola razvija svake godine i koristi kao strategiju za unaprjeđenje kvalitete. Predlaže se preimenovanje prioritetnih područja u područja kvalitete.

Škole i školski Timovi za kvalitetu uložili su veliki trud i pokazali spremnost za neprekidnim poboljšanjem svoga rada pri čemu valja naglasiti da je unaprjeđenje svakog prioritetnog područja važno bez obzira na frekvenciju pojavljivanja u svakoj školi.

Škole u projektu koje su uspostavile neposrednu komunikaciju sa suradnicima Mreže podrške samovrjednovanju škola imale su potpuno jasno postavljen Školski razvojni plan. Postavljena prioritetna područja, ciljevi, metode i aktivnosti bili su definirani na jasan, lako razumljiv i mjerljiv način. Kontrolne škole koje nisu imale pomoć suradnika Mreže procijenile su

da je jasnoća Školskog razvojnog plana bila vrlo zadovoljavajuća, ali ne i potpuna. Interpretaciji takvih rezultata pridonosi i činjenica da je moguća i veća samokritičnost kontrolnih škola koje su samostalno ocjenjivale jasnoću, strukturiranost i jasnoću svojih Školskih razvojnih planova.

LITERATURA I IZVORI

- Bezinović, P. (2006); Korištenje rezultata nacionalnih ispita za samovrjednovanje škola; NCVVO-IDIZ
- Bošnjak, B. (1997) Drugo lice škole; Alinea Zagreb
- Cambridge Journal of Education, Vol. 35, No.2, 239-252
- Domović, V. (2004) Školsko ozračje i učinkovitost škole; Naklada Slap
- European report on the quality of school education, Sixteen quality indicators (2000); European Commission
- Halami, A. (2005) Strategije kvalitativnih istraživanja u primijenjenim društvenim znanostima; Naklada Slap
- MacBeath, J. (1999); Schools must speak for themselves: The case for school self-evaluation. Routledge.
- MacBeath, J. i MacGlynn, A. (2002); Self-evaluation: What's in it for schools? London: RoutledgeFalmer.
- MacBeath, J., Gray J., Cullen, J., Frost, D., Steward S., Swaffield, S. (2007.) Schools on the Edge: Responding to Challenging Circumstances. Paul Chapman Publishing
- MacBeath, J., Schratz, M., Meuret, D., Jakobsen, L. (1999); Evaluating quality in school education: A European pilot project. Final Report. European Commission, June 1999. Preuzeto sa www.europa.eu.int/comm/education/poledu/finalrep/rep.pdf
- MacNemara, G. i O'Hara, J. (2008); Trusting schools and teachers: Developing educational professionalism through self-evaluation (Irish studies), Peter Lang Publishing.
- Monitoring school Quality, an indicators report (2000.); Nacional center for education statistic, U.S. Department of education
- School Leadership and Management, Vol 28, No. 2, Routhledge, 101-126
- Staničić, S. (2006); Menadžment u obrazovanju. vlastita naklada, Rijeka

- Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (2008) Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
- www.ncvvo.hr
- www.hmie.gov.uk/documents/publication/HGIOS.pdf
- www.hmie.gov.uk/documents/publications/hgios-05.html
- www.hmie.gov.uk/documents/publications/hgios-05.html : „How good is our school“ – Selfevaluation using Quality indicators 2002. HM Inspeccorate of education, 2001